T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BELPAŞ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 4
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 5
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 5
7. DENETİM BULGULARI 5
8. EKLER 14

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1:BELPAŞ 2017-2019 Yılları Aktif Hesaplar Tablosu 2
Tablo 2:BELPAŞ 2017-2019 Yılları Pasif Hesaplar Tablosu 2
Tablo 3:BELPAŞ 2017-2019 Yılları Gelir Tablosu 3

www.balioglu.net

KISALTMALAR

BELPAŞ: Sakarya Büyükşehir Belediyesi İhtiyaç Maddeleri Pazarlama Ticaret Ve Sanayi Anonim Şirketi

SASKİ : Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi

TTK **:** Türk Ticaret Kanunu

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Şirketin, Bir Spor Kulübü Derneği İle Yapılan Reklam Sözleşmesi Karşılığında Haklar Hesabında Yer Alan Tutarın, Sözleşme Süresi Bitmesine Rağmen İtfa Yoluyla Giderleştirilmemesi.

2. İştirakler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması ve İştiraklere Sermaye Taahhütleri Hesabının Kullanılmaması

3. Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında Kayıtlı Tutarlar İçin Karşılık Ayrılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Şirketin Sermaye Kaybı ve Borca Batık Olması

2. Şirketin Bağımsız Denetim Kapsamında Olmasına Rağmen, Şirket Mali Tablolarının Bağımsız Denetime Tabi Tutulmaması

3. Şirketin İşletme Bütçesi Hazırlamaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Sakarya Büyükşehir Belediyesi İhtiyaç Maddeleri Pazarlama Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi (BELPAŞ); her nevi temel ihtiyaç maddelerini sağlıklı ve ucuz temin etmek, konuları ile ilgili her türlü malın ithalini ve ihracını yapmak, belde halkının sosyal, kültürel ve eğlence gereksinimini karşılamak, konuları ile ilgili her türlü organizasyonu yapmak, beton ve beton elemanları üretmek, ucuz arsa üretimi ile ilgili her türlü özel tüzel kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak inşaat ve taahhüt işleri yapmak, kum ocağı işletmek, işlettirmek, basın yayım ve reklamcılık konularında yatırım ve faaliyette bulunmak, her türlü turizm faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurulmuştur. Mevcut durumda, BELPAŞ'ın faaliyet konusu Sakarya ilindeki Sakarya Büyükşehir Belediyesine ait kafeterya, büfe ve sosyal tesisleri işletmek ve kendi sermayesi ile sahip olduğu yerlerde (akaryakıt istasyonu, hafriyat sahası) ticari faaliyette bulunmaktadır.

BELPAŞ faaliyetlerini aşağıda yer alan temel mevzuata göre gerçekleştirmektedir:

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu
- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu
- 6085 sayılı Sayıştay Kanunu
- 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu
- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu

1.2.Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirketin yönetim organı olan Yönetim Kurulu yedi üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 10.07.2019 tarihli Olağanüstü Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir. Şirket, Genel Müdür, 3 genel müdür yardımcısı, merkez ofis departmanları ve işletmelerden oluşmaktadır. Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2019 tarihi itibariyle 195'dir.

www.balioglu.net

1.3. Mali Yapı

BELPAŞ'ın nominal sermaye tutarı 13.400.000,00 TL olup, sermayesinin tamamı Sakarya Büyükşehir Belediyesine ait olmak üzere 1 (bir) ortaktan oluşmaktadır.

Şirketin 2017-2019 yılları bilanço ve gelir tablosu verileri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1:BELPAŞ 2017-2019 Yılları Aktif Hesaplar Tablosu

Aktif(Varlıklar)	2017	2018	2019
1 Dönen Varlıklar	**3.939.934,95**	**6.759.435,14**	**8.315.827,43**
10 Hazır Değerler	392.397,32	3.143.005,92	4.290.645,23
12 Ticari Alacaklar	2.308.416,47	2.257.999,00	2.603.390,72
13 Diğer Alacaklar	856.323,67	135.973,76	595.646,26
15 Stoklar	368.373,33	654.897,09	814.264,35
18 Gelecek Ay. Ait Gider Ve Gel. Tah.	-	553.135,21	1.030,87
19 Diğer Dönen Varlıklar	14.424,16	14.424,16	10.850,00
2 Duran Varlıklar	**18.741.781,23**	**17.460.104,37**	**18.706.051,98**
23 Diğer Alacaklar	67.000,00	67.000,00	67.000,00
24 Mali Duran Varlıklar	898.000,00	898.000,00	573.000,00
25 Maddi Duran Varlıklar	8.733.574,64	8.411.683,60	8.156.011,41
26 Maddi Olmayan Duran Varlıklar	7.138.235,37	7.083.103,20	7.101.633,03
28 Gelecek Yıllara Ait Gider Ve Gel.	1.904.971,22	1.000.317,57	2.808.407,54
Toplam	**22.681.716,18**	**24.219.539,51**	**27.021.879,41**

www.balioglu.net

Tablo 2:BELPAŞ 2017-2019 Yılları Pasif Hesaplar Tablosu

Pasif (Kaynaklar)	2017	2018	2019
3 Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	**5.176.492,03**	**8.402.756,94**	**10.794.472,94**
32 Ticari Borçlar	3.796.556,56	4.664.011,53	5.593.903,73
33 Diğer borçlar	623.187,28	285.808,82	462.918,85
34 Alınan Avanslar	-	2.625.840,80	3.207.199,73
36 Ödenecek Vergi ve Diğer Yük.	380.518,12	414.427,26	1.072.932,76
37 Borç ve Gider Karşılıkları	-	0,00	0,00
38 Gelecek Ayl. Ait Gel. ve Gider ve Gider Tah.	376.230,07	412.668,53	457.517,87
4 Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	**8.163.754,77**	**6.249.024,11**	**6.824.340,38**
43 Diğer Borçlar	4.919.245,48	4.378.413,58	3.837.581,68
47 Borç ve Gider Karşılıkları	1.245.223,09	1.000.317,57	2.182.892,16
48 Gel. Yıllara .Ait Gelir ve Gider Tah.	1.999.286,20	870.292,96	803.866,54
5 Özkaynaklar	**9.341.469,38**	**9.567.758,46**	**9.403.066,09**
50 Ödenmiş Sermaye	13.400.000,00	13.400.000,00	13.400.000,00
54 Kar Yedekleri	-	749.328,00	749.328,00
57 Geçmiş Yıllar Karları	480.448,35	480.448,35	706.737,43
58 Geçmiş Yıllar Zararları	- 4.469.956,39	-5.288.306,97	-5.288.306,97
59 Dönem Net Karı (Zararı)	- 69.022,58	226.289,08	-164.692,37
Toplam	**22.681.716,18**	**24.219.539,51**	**27.021.879,41**

Tablo 3:BELPAŞ 2017-2019 Yılları Gelir Tablosu

Gelir Tablosu	2017	2018	2019
60 Brüt Satışlar	40.736.695,49	50.642.531,03	60.805.477,70
61 Satış İndirimleri (-)	- 693,91	- 346,82	-14.762,12
Net Satışlar	40.736.001,58	50.642.184,21	60.790.715,58
62 Satışların Maliyeti (-)	- 40.462.192,33	- 49.770.904,79	-60.370.264,53
Brüt Satış Karı veya Zararı	273.809,25	871.279,42	420.451,05
63 Faaliyet Giderleri	- 4.006.860,95	- 4.191.548,18	-5.133.162,03
Faaliyet Karı veya Zararı	- 3.733.051,69	- 3.320.268,76	-4.712.710,98
64 Diğer Faaliyet. Olağan Gelir ve Karlar	2.700.754,40	3.575.509,76	5.332.029,27
66 Finansman Giderleri (-)	- 37.186,77	- 51.224,34	-116.244,89
Olağan Kar veya Zarar	- 1.069.484,06	202.886,66	503.073,39
67 Olağandışı Gelir ve Karlar	1.011.547,27	27.238,76	38.908,44
68 Olağandışı Gider ve Zararlar	- 11.085,79	- 3.836,34	-706.674,20
Dönem Karı veya Zararı	- 69.022,58	226.289,08	-164.692,37
Dönem Net Karı veya Zararı	- 69.022,58	226.289,08	-164.692,37

www.balioglu.net

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

BELPAŞ, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve Muhasebe Uygulama Tebliğlerinde belirtilen genel muhasebe kurallarını esas almak suretiyle muhasebe kayıtlarını ve mali tablolarını oluşturmaktadırlar. Muhasebe kayıtları ve mali tablolar oluşturulurken, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan münferit ve konsolide finansal tablo ve ticari defterlerin tutulması hükümleri ile Türkiye Muhasebe Standartları da göz önünde bulundurulmaktadır.

Şirket, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre muhasebe kayıtlarını tutmaktadır. Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Geçici ve kesin mizan,
- Yevmiye defteri
- Bilanço,
- Envanter defteri,

- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

www.balioglu.net

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu,

güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

www.balioglu.net

BELPAŞ, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'na tabi olmadığından, bu Kanun'un tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamaktadır. Birimlerin kontrolleri, kendi birim yetkililerince sağlanmaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sakarya Büyükşehir Belediyesi BELPAŞ A.Ş.'nin 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Şirketin, Bir Spor Kulübü Derneği İle Yapılan Reklam Sözleşmesi Karşılığında Haklar Hesabında Yer Alan Tutarın, Sözleşme Süresi Bitmesine Rağmen İtfa Yoluyla Giderleştirilmemesi.

Şirket mali tabloları üzerinde yapılan incelemelerde; 260 Haklar hesabında yer alan 6.685.845,39 TL'nin, hukuki tasarruf imkânı bulunmamasına rağmen itfa yoluyla giderleştirilmediği tespit edilmiştir.

Şirket tarafından 2000 yılında, 2.300.000 Amerikan Doları bedelle Sakaryaspor A.Ş. nin %51 hissesi devralınmıştır. Hisse oranı 2008 yılına kadar sermaye artışlarıyla %68,24 oranına çıkarken, hisse değeri 23.403.571,92 TL'ye ulaşmıştır. 09.09.2008 tarihinde %68,24 oranındaki hisse, bir spor kulübü derneğine BELPAŞ Yönetim Kurulu Kararı ile devredilmiştir.

2000 – 2007 yılları arasındaki Sakaryaspor A.Ş. iştirak sermaye artırımları sebebiyle 30.100.000,00 TL'ye ulaşan BELPAŞ'ın sermayesi, Sakaryaspor AŞ'deki öz varlık tespiti sonucuna göre düzeltme gereği ortaya çıkması ile 15.07.2009 tarihli Olağanüstü Genel Kurul kararı ile azaltılmıştır. 16.700.000,00 TL tutarında sermaye azaltılması sonucu BELPAŞ'ın yeni sermayesi 13.400.000,00 TL olmuştur.

Sakaryaspor A.Ş.'nin devri öncesi yaptırılan öz varlık tespiti neticesinde hisseye isabet eden 6.685.845,39 TL bedelin saha reklam gelirleri ile 10 yıl içinde tahsili için devir sözleşmesine hüküm konulmuştur. Söz konusu hükme rağmen, ne cari hesap alacağından ne de saha içi reklam gelirlerinden bugüne kadar herhangi bir tahsilat olmamıştır. Saha içi reklam hakkının 10 yıllık süresi ise 2017 sonunda dolmuştur.

Tek Düzen Hesap Planında 260 Haklar hesabında imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve ünvan gibi bir bedel ödenerek elde edilen bazı hukuki tasarruflar ile kamu otoritelerinin işletmeye belirli alanlarda tanıdığı kullanma, yararlanma gibi yetkiler dolayısıyla yapılan harcamaları kapsadığı şeklinde tanımlanırken, hesabın işleyişi ise edinilen hakların, maliyet bedelleri ile bu hesaba borç kaydedileceği ve yararlanma süreleri içerisinde, yararlanma sürelerinin belli olmaması durumunda, 5 yıllık sürede eşit taksitlerle itfa olunarak yok edileceği belirtilmiştir.

Şirket, reklam hakkı kapsamında herhangi bir gelir elde edememiş ve yararlanma süresi 2017 yılında dolan söz konusu hak için amortisman gideri de ayırmamıştır.

www.balioglu.net

Sonuç olarak; Şirket'in bir spor kulübü derneği ile yaptığı saha içi reklam devri sözleşmesinin 2017 yılı itibarıyla sona erdiği, bu sözleşme kapsamında 2019 yılı bilançosunda 260 Haklar hesabında yer alan bugüne kadar itfa yoluyla giderleştirilmeyen 6.685.845,39 TL'nin tamamının giderleştirilmesi gerekmesine rağmen, bu zorunluluğun yerine getirilmediği görülmüştür.

BULGU 2: İştirakler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması ve İştiraklere Sermaye Taahhütleri Hesabının Kullanılmaması

Şirketin muhasebe hesap ve kayıtlarının incelenmesi neticesinde; Şirketin ortağı olduğu Sakarya Büyükşehir Fidancılık ve Peyzaj Sanayi Ticaret Anonim Şirketi nezdindeki sermaye paylarının ödenmiş kısmının 242 İştirakler Hesabında izlendiği, ödenmemiş kısmına ait 243 İştiraklere Sermaye Taahhütleri Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

BELPAŞ, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve Muhasebe Uygulama Tebliğlerinde belirtilen genel muhasebe kurallarını esas almak suretiyle muhasebe kayıtlarını ve mali tablolarını oluşturmaktadırlar. Muhasebe kayıtları ve mali tablolar oluşturulurken, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan münferit ve konsolide finansal tablo ve ticari defterlerin tutulması hükümleri ile Türkiye Muhasebe Standartları da göz önünde bulundurulmaktadır. Şirket, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre muhasebe kayıtlarını tutmaktadır.

www.balioglu.net

Şirket, muhasebe sistemlerini tekdüzen hesap çerçevesi ve hesap planı doğrultusunda kurmuştur. Söz konusu hesap planında;

242 İştirakler hesabının işleyişinde iştirak için sermaye taahhüdünde bulunulduğunda veya hisse senedi edinildiğinde hesaba borç, elden çıkarılmalarında alacak kaydedileceği, 243 İştiraklere Sermaye Taahhütleri hesabının işleyişinde ise iştirak için sermaye taahhüdünde bulunulduğunda 242 İştirakler Hesabı karşılığında bu hesaba alacak, taahhüt yerine getirildikçe de hesaba borç kaydedileceği şeklinde tanımlanmıştır.

Sakarya Büyükşehir Belediye Meclisinin 13.05.2019 tarih ve 5/240 sayılı kararı ile "Sakarya Fidancılık ve Peyzaj Anonim Şirketi" unvanı ile şirket kurulması, tescil ve ilanının yapılması ve gerekli izinlerin alınması için Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanına yetki verilmiştir. Şirket Ana Sözleşmesine göre hisse oranları, %45 Sakarya Büyükşehir Belediyesi, %40 SASKİ Genel Müdürlüğü ve %15 BELPAŞ A.Ş. olarak belirlenmiştir. Şirketin unvanı 09.09.2019 tarihli meclis kararı ile "Sakarya Büyükşehir Fidancılık ve Peyzaj Sanayi Ticaret

Anonim Şirket" olarak değiştirilmiştir.

Söz konusu şirket kuruluşuna ilişkin Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi ilanı incelendiğinde; Şirketin 10 milyon TL sermaye ile kurulduğu, BELPAŞ'ın %15 oranında 1,5 milyon TL sermaye ile ortak olduğu, nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin 2,5 milyon TL'sinin şirketin tescilinden önce ödendiği anlaşılmıştır.

BELPAŞ'ın mali tabloları incelendiğinde; Şirket kuruluşuna ilişkin nakden ödenen 375.000 TL'nin 242 İştirakler Hesabında izlendiği, taahhüt edilen kısım ile ilgili kayıt yapılmadığı, bu kapsamda yukarıda yer verilen Tek Düzen Hesap Planı gereği Şirkete taahhüt edilen sermaye tutarlarının 242 İştirakler Hesabında, taahhüt edilip de ödenmeyen sermaye tutarlarınınsa 243 İştiraklere Sermaye Taahhütleri Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında Kayıtlı Tutarlar İçin Karşılık Ayrılmaması

www.balioglu.net

Şirketin mali tablolarının incelenmesi neticesinde 128-Şüpheli Ticari Alacaklar hesabında kayıtlı bulunan 354.169,18 TL için karşılık ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Tek Düzen Hesap Planı açıklamalarında;

"128- Şüpheli Ticari Alacaklar" için; Ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış senetli ve senetsiz alacakları kapsadığı, tahsili şüpheli hale gelmiş olan alacakların ilgili hesapların alacağı karşılığında bu hesaba borç yazılarak bu durumdaki alacakların normal alacaklardan çıkarılacağı, alacağın tahsili veya tahsil edilemeyeceğinin kesinleşmesi durumunda bu hesaba alacak kaydedileceği,

129- Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı (-) için; 128-Şüpheli Ticari Alacaklar için ayrılacak karşılıklarla, perakende satış yöntemi kullanarak bilanço gününden önceki iki hesap döneminde vadesinde tahsil edilemeyen alacakların ilgili dönemlerdeki toplam vadeli satışlara oranlarının ortalamasının değerleme dönemindeki vadeli satışlara uygulanması suretiyle bulunacak şüpheli alacaklar için ayrılan karşılıkları kapsadığı, teminatlı alacaklarda karşılığın teminatı aşan kısım için ayrılacağı, hususları düzenlenmiş ve hesabın işleyişine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Söz konusu düzenleme gereği şüpheli hale gelmiş alacaklar için karşılık ayrılması gerekmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Şirketin Sermaye Kaybı ve Borca Batık Olması

Şirketin 2019 yılı mali tablolarında yapılan incelemede, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılmıştır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) 376'ncı maddesinde, "Sermayenin Kaybı ve Borca Batık Olma Durumu" düzenlenmiştir.

Sermaye kaybı, anılan Kanun maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında, borca batık olma durumu ise üçüncü fıkrasında tanımlanmıştır. 6102 sayılı TTK'nın 376/1. fıkrasında; son yıllık bilançoda, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunacağı, 376/2. Fıkrasında ise son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona ereceği hususları yer almıştır.

Diğer taraftan; borca batık olma durumu ise TTK 376/3. Fıkrasında; şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, yönetim kurulu, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır. Bu bilançodan aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması hâlinde, yönetim kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister. Meğerki, iflas kararının verilmesinden önce, şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumunu ortadan kaldıracak tutardaki şirket borçlarının alacaklıları, alacaklarının sırasının diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul etmiş ve bu beyanın veya sözleşmenin yerindeliği, gerçekliği ve geçerliliği, yönetim kurulu tarafından iflas isteminin bildirileceği mahkemece atanan bilirkişilerce doğrulanmış olsun. Aksi hâlde mahkemeye bilirkişi incelemesi için yapılmış başvuru, iflas bildirimi olarak kabul olunur, şeklinde düzenlenmiştir.

Şirket mali tabloları incelendiğinde; öz kaynaklarının 9.406,066,09 TL olduğu, ancak 260 Haklar hesabında yer alan 6.685.845,39 TL'nin karşılığının bulunmadığı ve

www.balioglu.net

giderleştirilmesi gerektiği göz önüne alındığında, şirket öz kaynaklarının 2.720.253,70 TL olarak kaldığı tespit edilmiştir. Şirketin sermayesi 13.400.000 TL olduğu dikkate alındığında, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak; BELPAŞ'ın 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı maddesi hükümleri kapsamında işlem yapması gerekmektedir.

BULGU 2: Şirketin Bağımsız Denetim Kapsamında Olmasına Rağmen, Şirket Mali Tablolarının Bağımsız Denetime Tabi Tutulmaması

Şirketin 2019 yılı faaliyetleri kapsamında yapılan denetimlerde, bağımsız denetime ilişkin ölçütler içerisinde bulunmasına rağmen, bağımsız denetim firması belirlenmemiş ve bağımsız denetim raporu düzenlenmemiştir.

26 Mayıs 2018 tarihli ve 30432 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2018/11597 sayılı Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar ile 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler yeniden belirlenmiştir. Bu kapsamda; 16 Şubat 2019 tarihli ve 30688 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslarda, söz konusu Kararın uygulanmasına yönelik usul ve esaslar yer almıştır.

Söz konusu Karara göre; Ekli II Sayılı listenin 5/b maddesinde sermayesinin en az %50'si belediyelere ait olan şirketler denilerek, belli ölçütler içerisinde yer alan, sermayesinin en az yarısı belediyelere ait olan şirketler bağımsız denetim kapsamına alınmıştır.

Aynı Kararda; II sayılı listede yer alan şirketler için kapsama girme ölçütleri kararlaştırılmıştır. İlgili Karar göre, üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşanlar bağımsız denetime tabi olduğu, bu ölçütlerin

- Aktif toplamı 30 milyon Türk Lirası,
- Yıllık net satış hasılatı 40 milyon Türk Lirası
- Çalışan sayısı 125 kişi olarak,

belirlendiği görülmüştür.

Sonuç olarak; sermayesinin en az % 50'si belediyelere ait olan şirketlerden; aktif toplamı 30 milyon TL, yıllık net satış hasılatı 40 milyon TL ve çalışan sayısı 125 kişi şeklindeki üç ölçütten en az ikisini art arda iki hesap döneminde aşan belediye şirketlerinin bağımsız

www.balioglu.net

denetime tabi olduğu, Şirketin son iki hesap dönemi incelendiğinde, yıllık net hasılatının, sırasıyla 50,6 milyon TL ve 60,8 milyon TL olduğu, çalışan sayısının ise 147 ve 198 kişi olarak gerçekleştiği tespit edildiği ve bağımsız denetime tabi olma ölçütlerinden ikisinin eşik değerlerinin aşıldığı görülmüştür.

Sonuç olarak; Şirket, 26 Mayıs 2018 tarihli ve 30432 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2018/11597 sayılı "Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar" doğrultusunda, finansal tablolarını bağımsız denetime tabi tutmak zorunda olmasına rağmen bu zorunluluğun yerine getirilmediği görülmüştür.

BULGU 3: Şirketin İşletme Bütçesi Hazırlamaması

Belpaş A.Ş.'nin, 2019 yılı faaliyetleri kapsamında yapılan denetimlerde, işletme bütçesinin hazırlanmadığı görülmüştür.

6085 Sayılı Sayıştay Kanunu'nun "Denetimin genel esasları" başlıklı 35 inci maddesinde, denetim kamu idarelerinin hesap, mali işlem ve faaliyetleri ile iç kontrol sistemlerinin incelenmesi ve kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasının değerlendirilmesi, şeklinde tanımlanmıştır.

Söz konusu Kanunu'nun "Sayıştay Denetimi" başlıklı 36 ncı maddesinin 1. fıkrasında Sayıştay denetiminin, düzenlilik denetimi ve performans denetimini kapsayacağı, 3. fıkrasında ise performans denetiminin, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirileceği hususları düzenlenmiştir.

İşletme bütçeleri birçok amaca hizmet etmektedir. Bütçeleme, Şirket yönetiminin hedefleri belirlemek, bu amaçlara ulaşabilmek için öngörülerde bulunmak ve bu doğrultuda planlama yapmak zorunlulukları yanında, İşletmenin sahip olduğu kaynakların en etkin biçimde kullanılmasının sağlanması, bütçe dönemindeki işletme karlılığı, verimliliği ve likiditesi ile uzun dönemdeki işletme sürekliliği ve gelişme arasında en uygun bir denge kurulması amaçlarını yerine getirecektir.

Diğer taraftan; bütçelemenin amaçlarından biri de bütçelenen ve gerçekleşen rakamları karşılaştırmaya imkân vererek, gerekli düzeltmeleri yapmak, şirket performansını görmek, saptanan ölçülerle fiili durumunun karşılaştırılması neticesinde problemli alanları tespit ederek düzeltici önlemler almaktır. Diğer bir anlatımla bütçeler, planlanan ve fiili durumun karşılaştırılabileceği, başarı ve başarısızlığın değerlendirilebileceği kriterleri belirleyen bir

www.balioglu.net

denetim aracıdır.

Bu bağlamda; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nda yer alan ve yukarıda yer verilen mevzuat kapsamına, şirket faaliyetleri üzerinde performans denetimi yapabilmek, Şirketin faaliyet sonuçlarının hizmet üreten birimler bazında bütçe sistematiği içinde kurumsal olarak ortaya koyulması ile mümkün olacaktır. Performans denetimi, Şirketin temel politika ve plan belgelerinin ışığında ortaya konulan amaç ve hedefleri ile bütçe uygulaması sonucunda ortaya çıkan faaliyet sonuçlarının performans göstergeleri çerçevesinde ölçülmesi şeklinde yapılabilecektir.

Bu kapsamda; Şirketin gerek bütçelemenin sağlayacağı faydalardan yararlanmak, gerekse faaliyetleri üzerinde performans denetimine imkân verilebilmesi amacıyla, işletme bütçesi hazırlaması faydalı olacaktır.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
472 No'lu Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının Kullanılmaması	2015	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Hurdaya Ayrılan Taşınırların 294 - Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına Aktarılmaması	2015	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Şirketin Sakaryaspor Kulübü Derneğinden Alacaklarını Tahsil Edememesi	2015	Yerine Getirilmedi	Raporun "Denetim Görüşününün Dayanakları" Bölümünde 1 numaralı bulgu olarak yer verilmiştir.
128-Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında Kayıtlı Tutarlar İçin Karşılık Ayrılmaması	2015	Yerine Getirilmedi	Raporun "Denetim Görüşününün Dayanakları" Bölümünde 3 numaralı bulgu olarak

www.balioglu.net

			yer verilmiştir.
Şirket Ortaklarınca Taahhüt Edilen Sermaye Tutarlarından Ödenmeyenlerin 501- Ödenmemiş Sermaye Hesabına Kaydedilmemesi	2015	Tam Olarak Yerine Getirildi	

www.balioglu.net